

FOUNDATION FOR EUROPEAN
PROGRESSIVE STUDIES
FONDATION EUROPÉENNE
D'ÉTUDES PROGRESSISTES

University of
Hertfordshire **UH**

Digitaalinen jalanjälki: Työn muuttuminen alustamaiseksi Euroopassa

Suomea koskevan kyselyn tulokset

Hertfordshiren yliopiston tilastopalvelut ja konsultointiyksikkö
(Statistical Services and Consultancy Unit, SSCU)

4. huhtikuuta 2019

Sisällys

Kyselytutkimuksen tulokset paljastavat alustavälitteisen työn olevan yleistä Suomessa	1
8,2 prosenttia suomalaisista tekee säännöllisesti alustavälitteistä työtä.....	1
Päätyö vai päätyön ohessa tehtävä sivutyö?	2
Miltä tulokset näyttävät muihin Euroopan maihin verrattuna?.....	2
Mitä työtä alustojen välityksellä tehdään?.....	4
Digitaalisten sovellusten tai verkkosivujen käyttö.....	6
Asiakasarvioiden käyttö	7
Otoksen tunnusmerkit	8
Ikä.....	8
Työtilanne	9
Täysipäiväinen työ / osa-aikainen työ / itsenäinen ammatinharjoittaja / kotivanhempi / eläkeläinen / opiskelija	9
Tilapäiset työsopimukset	10
Useita ansiotöitä	10
Etuudet tai eläketulot	10
Sijoitustulot	11
Itsenäiset ammatinharjoittajat	11
Sijainti.....	12
Kenelle työtä tehdään?	13
Toiminta verkossa	13
Huomiot	15

Kyselytutkimuksen tulokset paljastavat alustavälitteisen työn olevan yleistä Suomessa

Niin kutsuttu "keikkatalous" on viime vuosina saanut aiempaa enemmän huomiota osakseen, koska esimerkiksi taksipalveluita (muun muassa Uber), tilattavia palveluita (muun muassa Foodora) ja monia kotitalouden palveluita (muun muassa Freska) voi nyt tarjota entistä useampien verkkoalustojen kautta. Mutta kuinka moni suomalainen elättää itsensä työskentelemällä alustojen välityksellä?

Hertfordshiren yliopisto ja Ipsos MORI ovat yhteistyössä Foundation for European Progressive Studies -ajatuspajan (FEPS), UNI European, Kalevi Sorsa -säätiön sekä Palvelualojen ammattiliiton PAMin kanssa tehneet internetkyselynä toteutetun tutkimuksen, jonka nyt julkaistavat tulokset osoittavat suomalaisten osallistuvan kasvavaan internettalouteen aktiivisesti.

8,2 prosenttia suomalaisista tekee säännöllisesti alustavälitteistä työtä

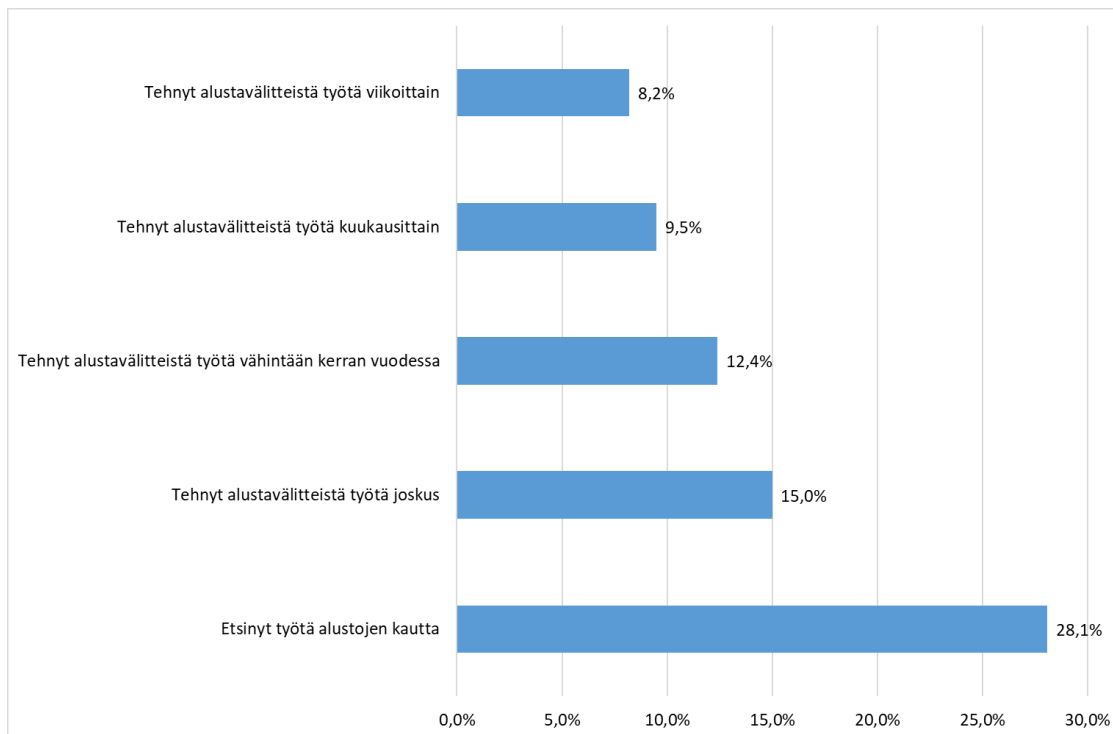
Kyselytutkimuksessa, joka tehtiin 2000:lle ikäryhmään 18–65 kuuluvalla suomalaisella, 8,2 prosenttia vastaajista (painotettu) ilmoitti tekevänsä alustavälitteistä työtä niin sanottujen keikkatalousalustojen, kuten Upwork, Uber ja Freska kautta vähintään kerran viikossa, kun tällainen työ käsitetään sen laajimmassa mahdollisessa merkityksessä.¹ 9,5 prosenttia löysi vähintään kerran kuukaudessa töitä tällä tavoin. Kun määritelmää kaivennettiin käsittämään ne ihmiset, jotka olivat tehneet verkkosivun tai sovelluksen välityksellä löytämänsä työtä ja käyttäneet sovellusta, joka ilmoittaa, kun työtä oli tarjolla (kuten alla on kuvattu tarkemmin), osuus pieneni 5,0 prosenttiin, joka otti vähintään kerran viikossa vastaan työtä ja sai vähintään kerran viikossa tiedon tarjolla olevasta työstä.

28,1 prosenttia ilmoitti yrittäneensä etsiä töitä internetin alustoilta mutta kaikki eivät olleet onnistuneet siinä. Verkkoalustojen kautta työtä etsivien määrä ylittää huomattavasti sitä kautta työtä löytävien määrän. Kolmesta tämänkaltaista työtä etsivästä vain yksi löysi työtä kuukausittain, ja sitäkin harvemmat viikoittain.

Tällaista työtä vastaanottaneiden osuus oli 15,0 prosenttia, mikä vastaa noin 501 500 henkilöä Suomen työikäisestä väestöstä (ikäluokat 18–65). Naiset ottivat tällä tavoin työtä vas-

¹ Käytämme termiä "alustavälitteinen työ" tai "alustatyö" sen laajassa merkityksessä viittaamaan maksullisiin tehtäviin, joita löytyy joko tietokoneen, älypuhelimien tai jonkin toisen internetiin yhdistettävissä olevan laitteen avulla verkkosivun tai sovelluksen kautta. Käsite ei sisällä huoneiden vuokraamista Airbnb:n (tai vastaavan) kautta eikä tavaroiden ostamista tai myymistä verkossa.

taan vähemmän kuin miehet: noin 12,3 prosenttia naisista oli ottanut vastaan työtä alustojen kautta, kun taas miehistä 17,6 prosenttia oli tehnyt niin.

*KUVIO 1: SUOMALAISET ALUSTAVÄLITTEISEN TYÖN TEKIJÄT - YHTEENVETO
[Aineisto: 2000 ikäryhmään 18–65 kuuluvaa suomalaista (painotettu)]*

Päätyö vai päätyön ohessa tehtävä sivutyö?

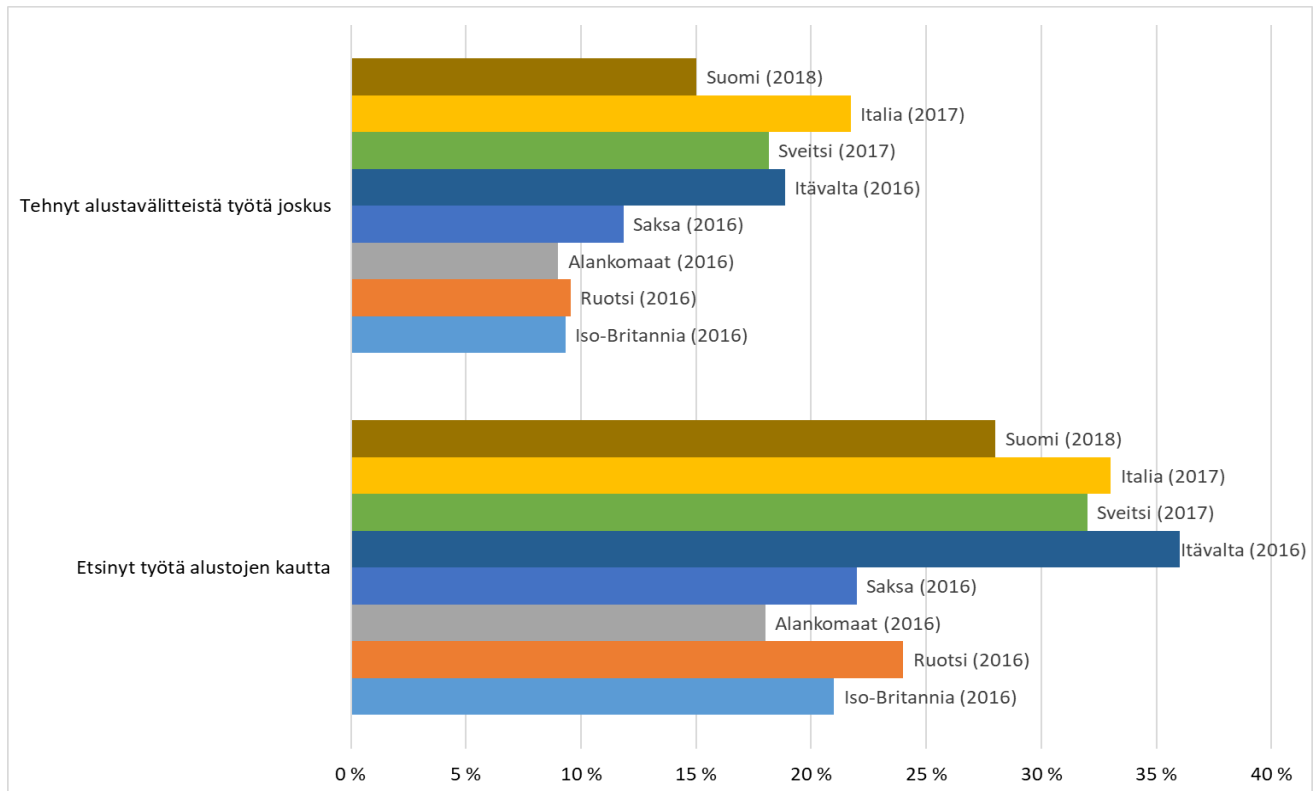
Usein ajatellaan, että keikkataloutta harjoitetaan satunnaisten lisätulojen hankkimiseen päätyön ohessa tai jopa pelkästään omaksi iloksi. Tutkimuksen mukaan lähes kolme neljäsosaa alustavälitteisen työn tekijöistä (74,5 prosenttia) saa alle puolet kuukausituloistaan alustavälitteisistä töistä. Merkittävän pienelle vähemmistölle alustatyöntekijöistä kyseinen työ on ainoa tai ensisijainen tulonlähde. Heistä 7,8 prosenttia ilmoitti sen olevan ainoa tulonlähde (vastaa 28 200 henkilöä Suomen työikäisestä väestöstä) ja 25,5 prosenttia ilmoitti sen muodostavan vähintään puolet tuloistaan (luku vastaa 92 400 henkilöä). Huomattava osuus (31,5 prosenttia) ei tiennyt tai ei halunnut ilmoittaa tätä tietoa.

9,2 prosenttia alustojen kautta työskennelleistä miehistä ilmoitti, että se oli heidän ainoa tulonlähtensä, kun taas naisista niin ilmoitti 5,8 prosenttia.

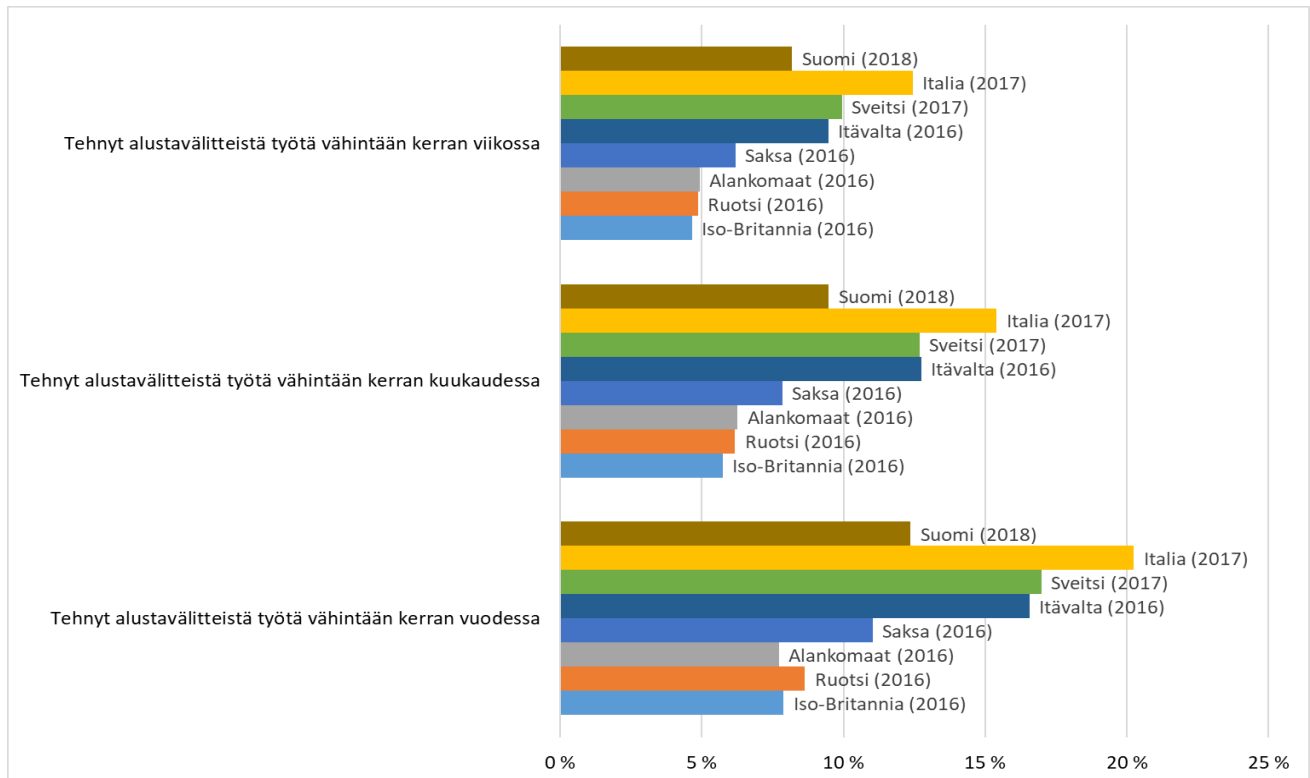
Miltä tulokset näyttävät muihin Euroopan maihin verrattuna?

Muihin Euroopan maihin verrattuna Suomessa etsitään ja tehdään alustavälitteistä työtä todennäköisemmin kuin joissakin muissa maissa, mahdollisesti lisätulojen takia, ja toisaal-

ta vähemmän kuin joissakin toisissa maissa. Huomattavaa on kuitenkin, että Suomessa tehty tutkimus on yksi viimeisimmistä, ja maailmanlaajuiset muutokset vuonna 2016 tehtyjen ensimmäisten tutkimusten jälkeen saattavat vaikuttaa tulosten vertailuun.

KUVIO 2a: VERTAILU MUIHIN EUROOPAN MAIHIN – ALUSTAVÄLITTEISEN TYÖN ETSIMINEN JA TEKEMINEN [Aineisto: 2000 vastaajaa Suomessa, 2199 Italiassa, 2001 Sveitsissä, 1969 Itävallassa, 2180 Saksassa, 2125 Alankomaissa, 2146 Ruotsissa ja 2238 Isossa-Britanniassa (painotettu).]

KUVIO 2b: VERTAILU MUIHIN EUROOPAN MAIHIN – ALUSTAVÄLITTEISEN TYÖN YLEISYYS
 [Aineisto: 2000 vastaajaa Suomessa, 2199 Italiassa, 2001 Sveitsissä, 1969 Itävallassa, 2180 Saksassa, 2125 Alankomaissa, 2146 Ruotsissa ja 2238 Isossa-Britanniassa (painotettu).]

Mitä työtä alustojen välityksellä tehdään?

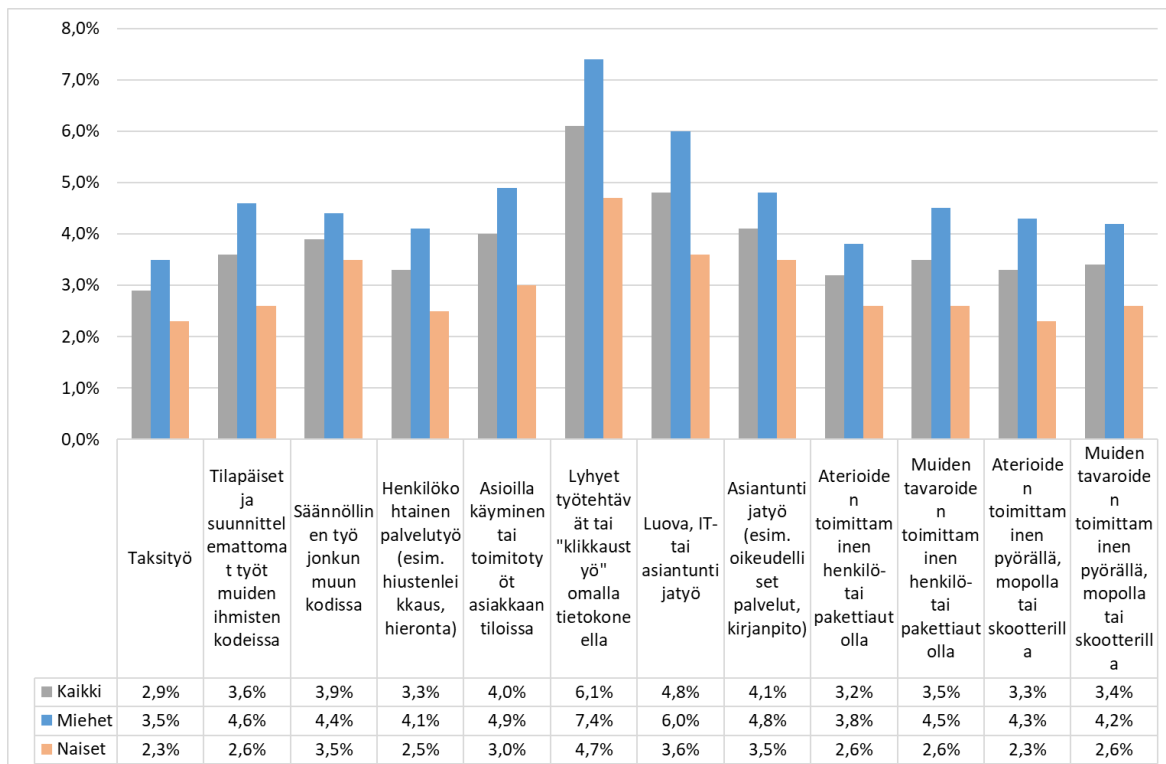
Kun tarkastellaan, mitä töitä alustatyöntekijät Suomessa tekevät, tuloksista nousee selvästi esiin se, että valtaosa vastaajista mainitsi useamman kuin yhdenlaisen työn. Se viittaa siihen, että he pyrkivät saamaan tuloja mahdollisimman monista eri lähteistä. Tämän vuoksi on vaikeaa eritellä tarkasti koko alustatyöntekijöiden joukkoa. Alustatyöntekijöistä 40,8 prosenttia ilmoitti tekevänsä toimistotöitä, lyhyitä toimeksiantoja tai "klikkaustöitä" omalla tietokoneellaan tai jollain muulla verkkoon yhteydessä olevalla laitteella vähintään kerran viikossa (arviolta 6,1 prosenttia Suomen työikäisestä väestöstä, ikäryhmässä 18–65-vuotiaat; 202 200 henkilöä) ja 32,6 prosenttia alustatyöntekijöistä teki ammattilaispalveluiksi laskettavaa työtä verkossa (suunnittelu, editointi, ohjelmistosuunnittelu tai kääntäminen) vähintään kerran viikossa (4,8 prosenttia työikäisestä väestöstä; 160 500 henkilöä).

Hieman pienempi osuus (26,8 prosenttia) oli hoitanut asioita tai tehnyt tavanomaisia toimistotöitä asiakkaan tiloissa vähintään kerran viikossa (4,0 prosenttia työikäisestä väestöstä; 132 300 henkilöä), tehnyt asiakkaan kodissa satunnaisia töitä, kuten putkitöitä tai korjaustöitä vähintään kerran viikossa (24,4 prosenttia alustatyöntekijöistä; 3,6 prosenttia työikäisestä väestöstä; 120 300 henkilöä), tehnyt säännöllistä ja suunniteltua työtä asiak-

kaan kotona (siivousta, puutarhan- tai lastenhoitoa) vähintään kerran viikossa (26,8 prosenttia alustatyöntekijöistä; 3,9 prosenttia työikäisestä väestöstä; 131 300 henkilöä) tai asiantuntijatöitä (kuten asianajaja, kirjanpitäjä) vähintään kerran viikossa (28,2 prosenttia alustatyöntekijöistä; 4,1 prosenttia työikäisestä väestöstä; 138 100 henkilöä).

Samansuuntainen määrä ihmisiä oli tarjonnut taksipalveluita Uberin kaltaisen sovelluksen tai verkkosivun välityksellä vähintään kerran viikossa (19,7 prosenttia alustatyöntekijöistä; 2,9 prosenttia työikäisestä väestöstä; 96 500 henkilöä) ja henkilökohtaisia palveluita (esim. hiustenleikkaus tai hieronta) vähintään kerran viikossa (22,5 prosenttia alustatyöntekijöistä; 3,3 prosenttia työikäisestä väestöstä; 109 500 henkilöä).

Kun tarkastellaan toimituspalveluita, 21,8 prosenttia alustatyöntekijöistä ilmoitti käyttävänsä autoa tai pakettiautoa toimittaakseen aterioita ravintolasta tai pikaruokaravintolasta asiakkaalle vähintään kerran viikossa (3,2 prosenttia työikäisestä väestöstä; 106 600 henkilöä), kun taas polkupyörää, mopoa tai skootteria ilmoitti käyttävänsä 22,8 prosenttia (3,3 prosenttia työikäisestä väestöstä; 109 400 henkilöä). Muiden tuotteiden toimittamiseen vähintään kerran viikossa 23,9 prosenttia alustatyöntekijöistä käytti autoa tai pakettiautoa (3,5 prosenttia työikäisestä väestöstä; 117 700 henkilöä), kun taas polkupyörää, mopoa tai skootteria käytti 23,3 prosenttia (3,4 prosenttia työikäisestä väestöstä; 112 900 henkilöä).

KUVIO 3: VÄHINTÄÄN KERRAN VIIKOSSA TEHTÄVÄN ALUSTAVÄLITTEISEN TYÖN TYPPEJÄ (PROSENTTIOSUUKSINA TYÖIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ) [Aineisto: 300 ikäryhmään 18–65 kuuluvaa alustavälitteistä työtä tekevää suomalaista (painotettu)]

Digitaalisten sovellusten tai verkkosivujen käyttö

Monia edellä mainittuja työtehtäviä tekivät ennen tilapäisesti palkatut työntekijät tai itsenäiset ammatinharjoittajat joko osana virallista taloutta tai sen ulkopuolella. Sen vuoksi onkin tarpeen pohtia, missä määrin tulokset ilmentävät digitalisaation uusia kehityssuuntia laajemminkin. Asian selvittämiseen tarvitaan lisätutkimusta, mutta tässä kyselytutkimuksessa pystyttiin erottelamaan ne työntekijät, jotka ilmoittivat käyttävänsä tätä teknologiaa ottaakseen vastaan tiedon työkeikasta älypuhelimellaan, tabletillaan tai tietokoneellaan.

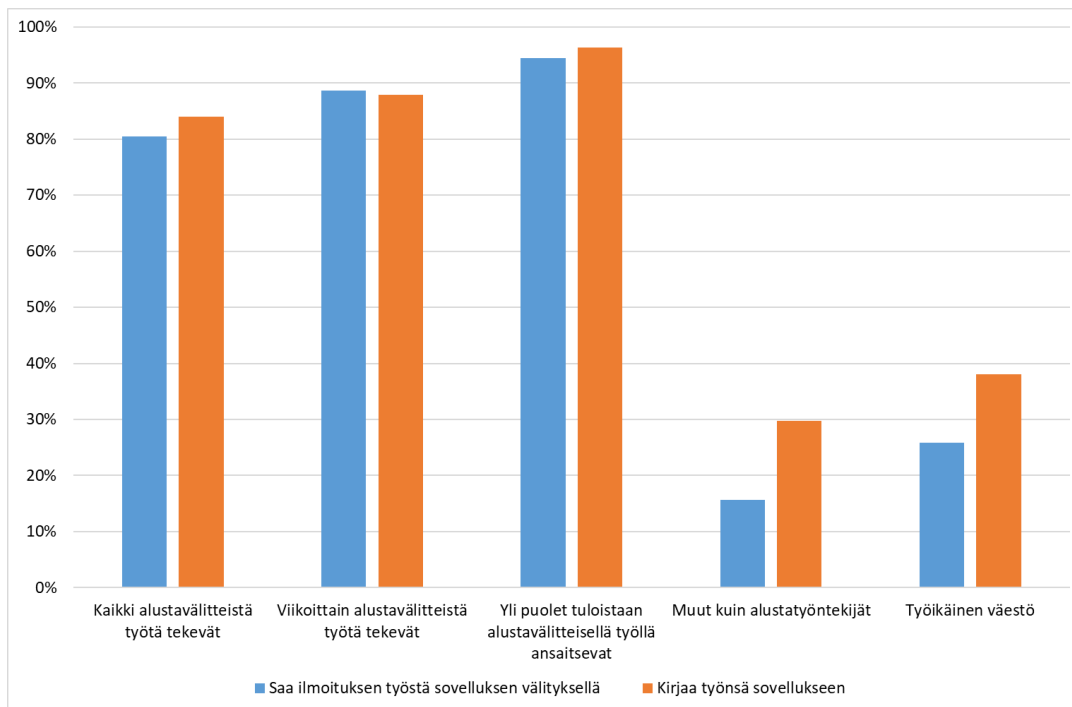
Kun "alustatyöntekijän" käsitettä kavennetaan tarkoittamaan vain niitä työntekijöitä, jotka käyttävät kyseistä teknologiaa tähän tarkoitukseen, ulkopuolelle saattavat jäädä ne alustavälitteisen työn tekijät, jotka käyttävät korkeaa osaamista edellyttäviä verkkoalustoja osana varsinaista työtehtävää mutta jotka eivät etsi töitä alustojen avulla. On kuitenkin hyödyllistä keskittyä niihin alustavälitteisen työn tekijöihin, joiden työn organisointi pohjautuu digitaaliseen alustaan.

Kun tarkastellaan ihmisiä, jotka ilmoittivat joskus tehneensä alustavälitteistä työtä (15,0 prosenttia Suomen koko työikäisestä väestöstä), tämän määritelmän mukaan alustatyöntekijöiden osuus työikäisestä väestöstä onkin vain 12,5 prosenttia (arviolta 419 000 henkilöä verrattuna 501 500 henkilöön). On kuitenkin mielenkiintoista huomata, että mitä tiuhempaa alustatyö on, sitä useammin työntekijä käyttää tätä teknologiaa saadakseen tiedon tarjolla olevasta työstä.

Kuten kuvioista 4 käy ilmi, 88,6 prosenttia vähintään kerran viikossa alustatyötä tekevistä on joskus saanut tiedon työstä tällaisen teknologian välityksellä. Vastaava osuus niistä, jotka ilmoittivat, että alustatyö muodostaa vähintään puolet heidän tuloistaan, oli 94,4 prosenttia. Muista kuin alustatyöntekijöistä 15,7 prosenttia ilmoitti, että he käyttivät vastaavia sovelluksia saadakseen tiedon tarjolla olevista töistä.

Kun tarkastellaan työtehtäviin kirjautumista sovelluksella tai verkkosivulla, havaitaan, että 84,0 prosenttia alustatyöntekijöistä on joskus tehnyt niin. Viikoittain alustavälitteistä työtä tekevien (87,9 prosenttia) ja vähintään puolet tuloistaan alustavälitteisellä työllä ansaitsevien (96,3 prosenttia) osuus on suurempi. Tämä ei kuitenkaan rajoitu vain alustavälitteistä työtä tekeviin, vaan muuta kuin alustavälitteistä työtä tekevistä 29,7 prosenttia ilmoitti käyttäneensä kirjautumiseen joskus tätä teknologiaa. Vaikka sovellusten tai verkkosivun käyttäminen on prosentuaalisesti vähäisempää muuta kuin alustavälitteistä työtä tekevien joukossa, he edustavat suurempaa osuutta väestöstä, joten heidän määränsä on erittäin merkittävä. Näiden tulosten perusteella arvioimme, että 436 400 alustatyöntekijää on käyttänyt tällaista teknologiaa, mutta muuta kuin alustavälitteistä työtä tekevistä niin on tehnyt 837 300 henkilöä. Toisin sanoen jokaista sovelluksella tai verkkosivun kautta työtehtäviin kirjautunutta alustatyöntekijää kohden on 1,9 samoin toiminutta muuta kuin alustavälitteistä työtä tekevää henkilöä.

Keikkataloudessa käytettävät digitaaliset työnjohtokäytännöt ovat siten laajassa käytössä Suomen työmarkkinoilla.

KUVIO 4: NIIDEN TYÖNTEKIJÖIDEN OSUUS, JOTKA KÄYTTÄVÄT SOVELLUSTA TAI VERKKOSIVUA ILMOITUKSEN VASTAANOTTAMISEEN TARJOLLA OLEVASTA TYÖSTÄ TAI TYÖHÖN KIRJAUTUMISEEN [Aineisto: 2000 ikäryhmään 18–65 kuuluvaa suomalaista (painotettu)]

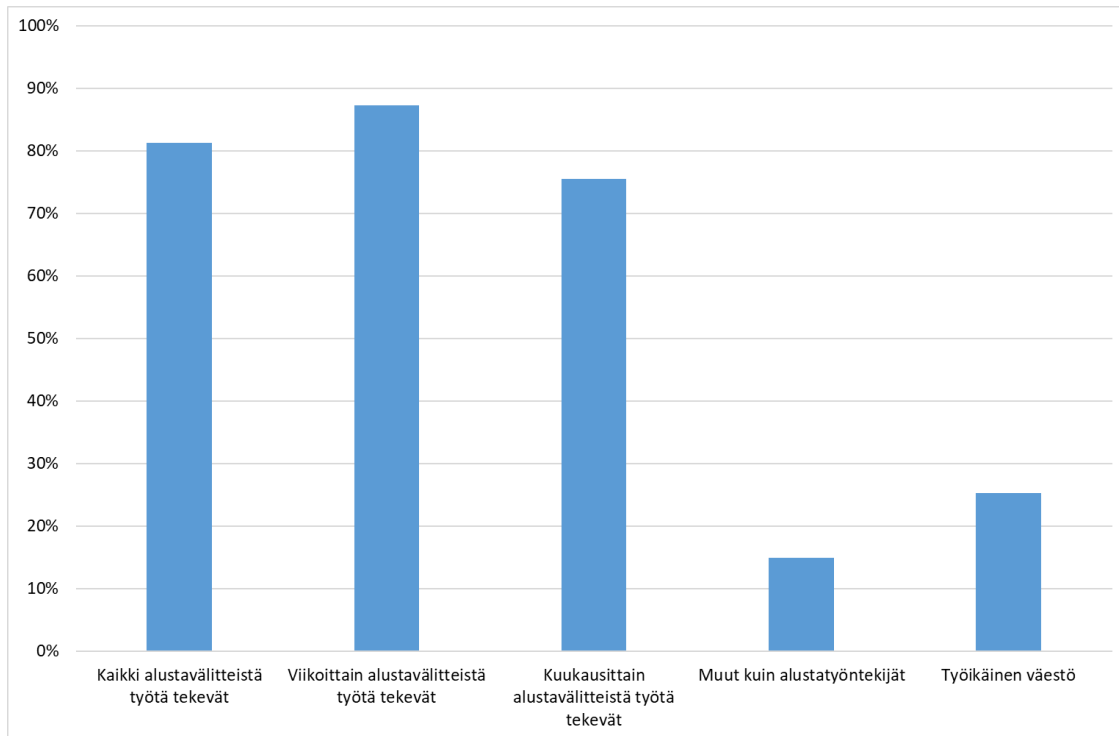
Asiakasarvioiden käyttö

Yksi tärkeä alustavälitteisen työn piirre ovat asiakasarviointit, joiden avulla kunkin työntekijän työsuoritusta voidaan arvioida. Arviointit saattavat joillain alustoilla vaikuttaa siihen, millainen ansiotaso työntekijällä on. Joillain alustoilla voidaan myös lakata tarjoamasta työtehtäviä työntekijöille, jotka saavat asiakkailta tiettyä tasoa huonompia arvosteluja.

Kaikista alustatyöntekijöistä 81,3 prosenttia on tehnyt työtä, jota kuluttajat/asiakkaat voivat arvioida. Muilla kuin alustavälitteistä työtä tekevillä vastaava osuus on 14,9 prosenttia, mitä ei voida pitää merkityksettömänä osuutena. Seuraavasta kaaviosta käy ilmi, että mitä useammin tekee alustavälitteistä työtä, sitä suuremmalla todennäköisyydellä on asiakasarvioinnin kohteena.

Sovelluksia ja asiakasarviointeja ei käytetä pelkästään alustavälitteisessä työssä vaan arviointikäytännöt ovat yleisiä työikäisen väestön keskuudessa laajemminkin. Yhteensä neljäsosa Suomen työikäisestä väestöstä saa tällaisia arvioita työstään.

On selvää, että "keikkatalous" on suomalaisilla työmarkkinoilla erittäin yleistä ja verkkoalustoja käyttävät työntekijät ovat vain jäävuoren huippu.

KUVIO 5: NIIDEN OSUUS, JOTKA SAAVAT TYÖSTÄÄN ASIAKASARVIOINTEJA [Aineisto: 2000 ikäryhmään 18–65 kuuluvaa suomalaista (painotettu)]

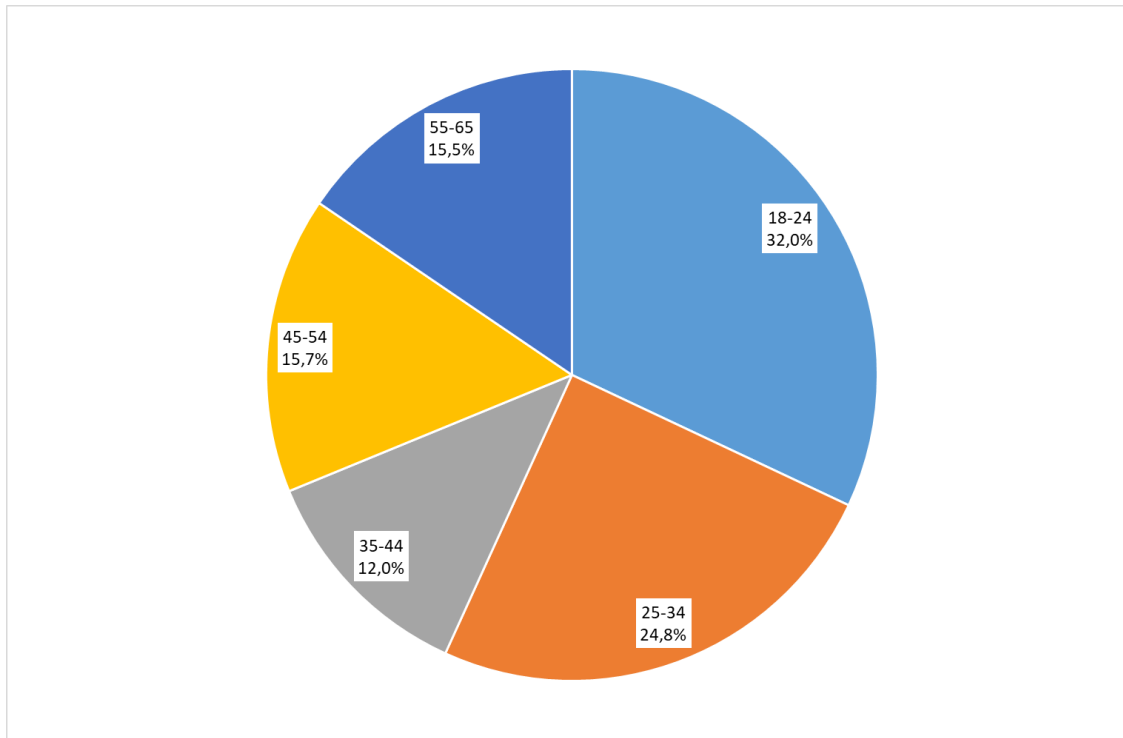
Otoksen tunnusmerkit

Ikä

Alustatyöntekijöitä on kaikissa ikäryhmissä mutta hieman todennäköisemmin nuorissa ikäluokissa. Kuviossa 6 on suomalaisten alustatyöntekijöiden osuudet iän mukaan ryhmiteltynä: 32,0 prosenttia on 18–24-vuotiaita, 24,8 prosenttia on 25–34-vuotiaita, 12,0 prosenttia on 35–44-vuotiaita, 15,7 prosenttia on 45–54-vuotiaita ja 15,5 prosenttia on 55–65-vuotiaita.

Kun tarkastellaan aktiivisesti alustatyötä tekeviä (jotka tekevät alustavälitteistä työtä vähintään kerran viikossa) iältään nuorempien ryhmät ovat suurempia: 38,7 prosenttia on 18–24-vuotiaita, 32,0 prosenttia 25–34-vuotiaita, 11,1 prosenttia 35–44-vuotiaita, 7,9 prosenttia 45–54-vuotiaita ja 10,3 prosenttia on 55–65-vuotiaita.

Kun tarkastellaan alustatyöntekijöiden riippuvuutta alustojen kautta ansaituista tuloista (yli puolet henkilökohtaisista tuloista saadaan alustavälitteisestä työstä), jakauma iän mukaan painottuu nuorempiin alustavälitteistä työtä tekeviin: 59,0 prosenttia on 18–24-vuotiaita, 24,9 prosenttia on 25–34-vuotiaita, 7,1 prosenttia on 35–44-vuotiaita, 5,4 prosenttia on 45–54-vuotiaita ja 3,5 prosenttia on 55–65-vuotiaita.

KUVIO 6: ALUSTATYÖNTEKIJÄT IÄN MUKAAN RYHMITELTYNÄ [Aineisto: 300 ikäryhmään 18–65 kuuluvaa alustavälitteistä työtä tekevää suomalaista (painotettu)]

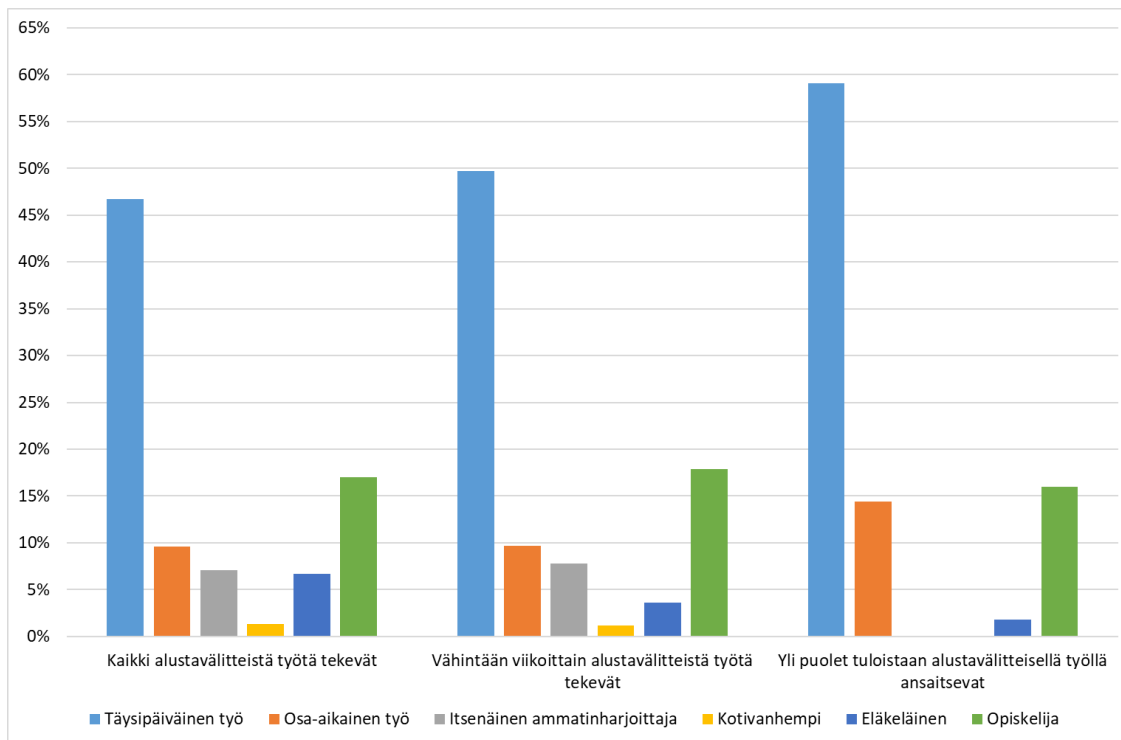
Työtilanne

Täysipäiväinen työ / osa-aikainen työ / itsenäinen ammatinharjoittaja / kotivanhempi / eläkeläinen / opiskelija

Alustatyöntekijöistä 46,7 prosenttia sanoi tekevänsä työtä täysipäiväisesti, 9,6 prosenttia osa-aikaisesti, 7,1 prosenttia itsenäisenä ammatinharjoittajana, 1,3 prosenttia kotivanhempiana, 6,7 prosenttia eläkeläisenä ja 17,0 prosenttia opiskelijana.

Aktiivisten alustatyöntekijöiden (jotka tekevät alustavälitteistä työtä vähintään kerran viikossa) luvut ovat samansuuntaisia: 49,7 prosenttia ilmoitti tekevänsä työtä täysipäiväisesti, 9,7 prosenttia osa-aikaisesti, 7,8 prosenttia itsenäisenä ammatinharjoittajana, 1,2 prosenttia kotivanhempiana, 3,6 prosenttia eläkeläisenä ja 17,9 prosenttia opiskelijana.

Kun tarkastellaan niitä, jotka ansaitsevat vähintään puolet tuloistaan alustatyöllä, kotivanhempien osuus on 0,0 prosenttia ja eläkeläisten 1,8 prosenttia. 59,1 prosenttia ilmoittaa tekevänsä töitä täysipäiväisesti, 14,4 prosenttia osa-aikaisesti, 0,0 prosenttia itsenäisenä ammatinharjoittajana ja 16,0 prosenttia opiskelijana.

KUVIO 7: ALUSTOJEN KAUTTA TYÖSKENTELEVIEN TYÖLLISYYSTILANNE [Aineisto: 300 ikäryhmään 18–65 kuuluvaa suomalaista alustavälitteistä työtä tehnyttä (painotettu)]

Tilapäiset työsopimukset

Alustatyöntekijöistä 23,8 prosenttia kuvaili tilannettaan niin, että he tekevät työtä tilapäisellä sopimuksella, ja tässä ryhmässä on enemmän vähintään viikoittain alustavälitteistä työtä tekeviä (32,8 prosenttia) ja vähintään puolet tuloistaan alustavälitteisellä työllä ansaitsevia (44,8 prosenttia).

Useita ansiotöitä

12,9 prosentilla alustavälitteistä työtä tekevästä on useampia kuin yksi työ, ja heidän osuutensa kasvaa 15,3 prosenttiin, kun kyse on vähintään kerran viikossa alustavälitteistä työtä tekevästä, ja 14,6 prosenttiin, kun kyse on vähintään puolet tuloistaan alustojen kautta ansaitsevistä.

Etuudet tai eläketulot

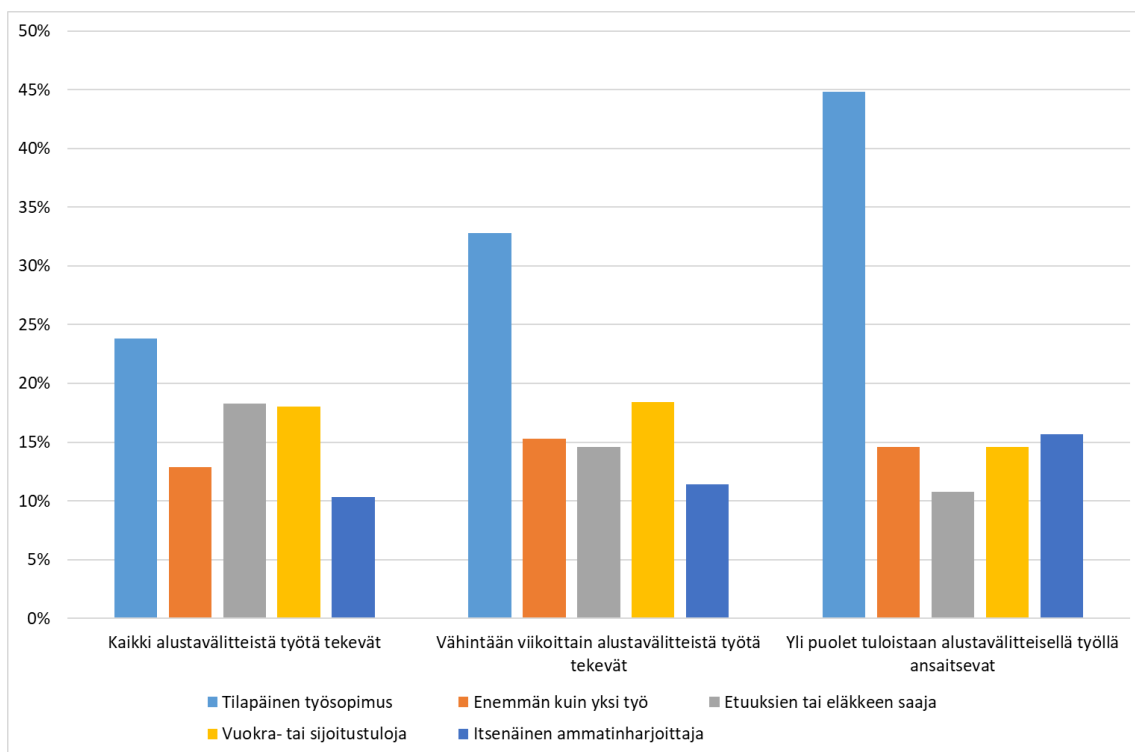
Etuuksia tai eläkettä saavia on 18,3 prosenttia alustatyöntekijöistä. Heistä alustavälitteistä työtä vähintään kerran viikossa tekevien määrä on alle 14,6 prosenttia ja sitäkin vähäisempi eli 10,8 prosenttia, kun on kyse niistä, joiden tuloista vähintään puolet muodostuu alustavälitteisestä työstä.

Sijoitustulot

Vuokra- ja/tai sijoitustuloja saa 18,0 prosenttia kaikista alustatyöntekijöistä, 18,4 prosenttia vähintään kerran viikossa alustavälitteistä työtä tekevistä ja 14,6 prosenttia henkilöistä, joiden kokonaistuloista vähintään puolet tulee alustojen kautta työskentelemisestä. Vuokra- tai sijoitustuloja saavat käyttivät muuta väestöä todennäköisemmin Airbnb:n kaltaisia verkkoalustoja maksavien majoitusasiakkaiden etsimiseen (24,0 prosenttia vs. 18,9 prosenttia). Tämä vastaa laajempaa käsitystä alustavälitteisen työn tekijöistä: he kokoavat kokonaistulonsa monesta eri lähteestä.

Itsenäiset ammatinharjoittajat

Koska niin monet verkkoalustat käyttävät termiä "itsenäinen toimija", kun tarkoitetaan alustan kautta työskenteleviä työntekijöitä,² tutkimuksessa selvitettiin myös, miten laajalti alustatyöntekijät kuvailevat itseään itsenäisiksi ammatinharjoittajiksi. Kaikista alustatyöntekijöistä 10,3 prosenttia kutsui itseään tällä nimellä. Vähintään kerran viikossa alustavälitteistä työtä tekevistä 11,4 prosenttia ja vähintään puolet tuloistaan alustavälitteisellä työllä ansaitsevista 15,7 prosenttia kutsui itseään tällä nimellä.

KUVIO 8: MUITA ALUSTOJEN KAUTTA TYÖSKENTELEVIEN PIIRTEITÄ [Aineisto: 300 ikäryhmään 18–65 kuuluvaa alustavälitteistä työtä tekevää suomalaista (painotettu)]

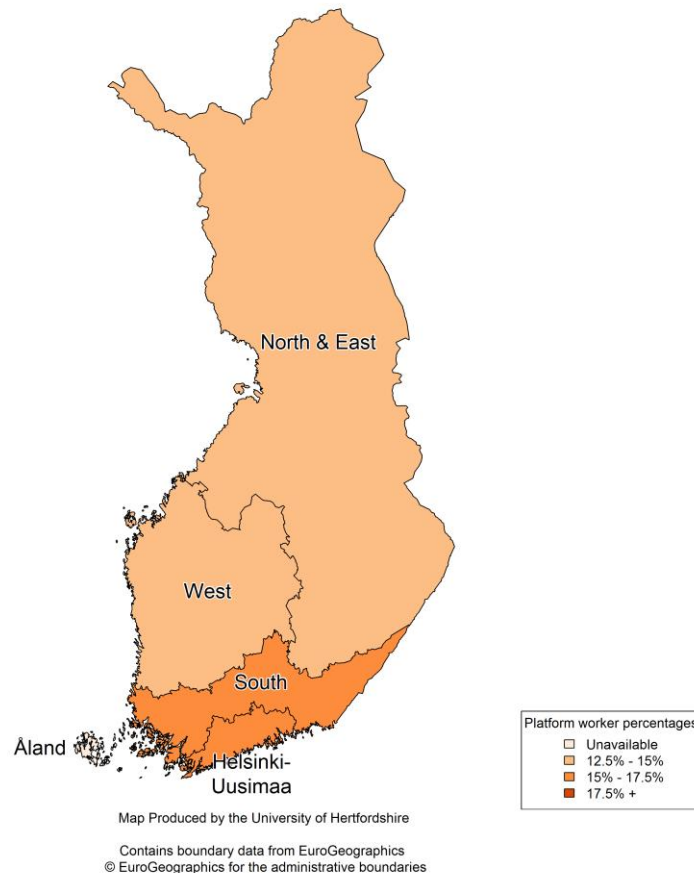
² Englanniksi käytetty termi on "independent contractor". Suomessa ja suomeksi alustayhtiöt puhuvat useimmiten "kumppaneista", "freelancereista" tai "toimituspartnereista".

Sijainti

Tutkimuksessa havaittiin, että alustatyöntekijöitä on tasaisesti kaikkialla Suomessa (ahvenanmaalaisilta saatiin niin vähän vastauksia, että alueesta ei tehty mitään johtopäätöksiä). Tarvitaan lisätutkimuksia, jotta voidaan arvioida, miten nyt saadut tulokset ovat suhteessa kaupungistumiseen, köyhyyteen, töiden kausiluontoisuuteen tai jo olemassa olevaan laajaan epäviralliseen talouteen.

Alustavälitteistä työtä joskus tehneet NUTS 2 -alueittain (Ahvenanmaata lukuun ottamatta)

	Määrä (painotettu)	Prosenttiosuus alueen työikäisestä väestöstä
Länsi-Suomi	68	13,8 prosenttia
Helsinki-Uusimaa	98	16,2 prosenttia
Etelä-Suomi	68	16,1 prosenttia
Pohjois- ja Itä-Suomi	62	13,4 prosenttia

KUVIO 9: SUOMEN ALUSTATYÖNTEKIJÖIDEN MAANTIETEELLINEN JAKAUTUMINEN

Kenelle työtä tehdään?

Tutkimuksessa tarkasteltiin myös alustavälitteisen työn asiakkaita. Tietoja saatiin suoraan asiakkaalle toimitettavista palveluista, mutta ei tietenkään sellaisesta alustavälitteisestä työstä, joka toimitetaan suoraan yritysasiakkaille. Kaikkiaan 42,0 prosenttia tutkimukseen osallistuneista ilmoitti, ettei ollut koskaan ostanut palveluita minkään verkkoalustan välityksellä. Tämä vastaa 1 402 200 henkilöä koko Suomen aikuisväestöstä.

Suurempiin tuloluokkiin kuuluvat eli vähintään 60 000 € vuodessa ansaitsevat ostavat todennäköisemmin alustavälitteisiä palveluita: yli puolet heistä tekee niin. Enintään 18 000 € vuodessa ansaitsevista vain 38,7 prosenttia ostaa alustavälitteisesti tuotettuja palveluita.

Alustoilta palveluita ostavien prosenttiosuudet eri tuloluokissa

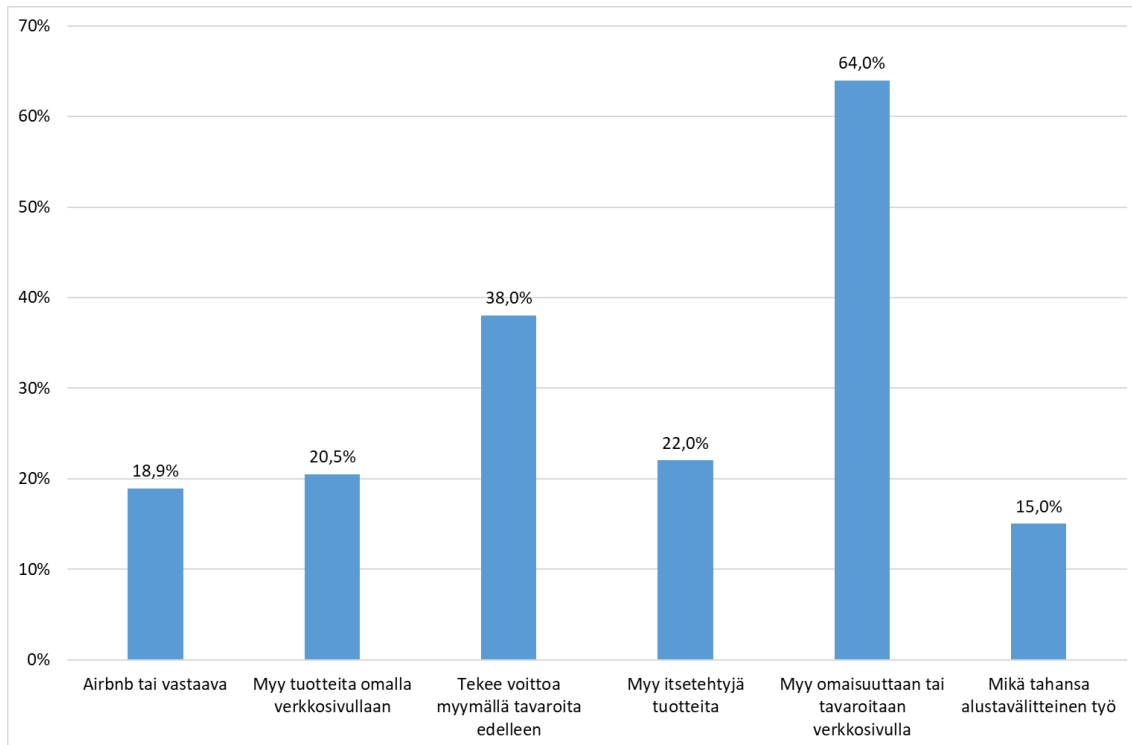
	Prosenttiosuus
Korkeintaan 18 000 euroa	38,7 prosenttia
18 001–36 000 euroa	38,4 prosenttia
36 001–60 000 euroa	47,0 prosenttia
Yli 60 000 euroa	51,0 prosenttia

Toiminta verkossa

Otoksesta 85,8 prosenttia (vastaa 2 867 700 henkilöä) on ostanut tai myynyt tavaroita tai palveluita verkossa. Tässä yhteydessä on ilmeistä, että alustavälitteinen työ on vähemmän suosittu keino saada verkon välityksellä tuloja kuin muut mahdolliset keinot. Vain 15,0 prosenttia vastanneista oli myynyt työtään tätä kautta, kun taas lähes viidennes oli vuokrannut majoitustilaa maksaville asiakkaille, myynyt tuotteita omalla verkkosivullaan tai myynyt itse valmistamiaan tuotteita, lähes kaksi viidennestä oli myynyt edelleen muita tuotteita ja lähes kaksi kolmannesta myynyt omistamiaan tavaroita verkossa.

Verkossa tavaroita tai palveluita myyvien prosenttiosuudet

Toiminta	Prosenttiosuus
Etsii maksavia majoitusvieraita Airbnb:n tai vastaavan kautta	18,9 prosenttia
Myy tuotteita omalla verkkosivullaan	20,5 prosenttia
Myy edelleen tuotteita voittoa saadakseen	38,0 prosenttia
Myy itsetehtyjä tuotteita	22,0 prosenttia
Myy omaisuutta ja tavaraa verkkosivun kautta	64,0 prosenttia

KUVIO 10: ALUSTAVÄLITTEINEN TYÖ YHTENÄ TULONLÄHTEENÄ OSANA YLEISTÄ INTERNETITALOUTTA [Aineisto: 2000 ikäryhmään 18–65 kuuluvaa suomalaista (painotettu)]

Huomiot

Huomio 1: Edellä ilmoitetut prosenttiosuudet perustuvat painotettuihin laskelmiin, jolloin koko otoksen pienet poikkeamat suhteessa koko maan väestöön tasoittuvat. Puuttuvia ja "en osaa sanoa"-vastauksia ei ole otettu huomioon. Kohdissa, joissa prosenttiosuudet ilmoitetaan henkilöiden lukumääränä, luvut on niin ikään painotettu. Tapauksissa, joissa vastanneiden lukumäärä (joka ei perustu prosenttiosuuksiin) on ilmoitettu, lukuja ei ole painotettu.

Huomio 2: Edellä ei ole tilankäytön vuoksi ilmoitettu luottamusvälejä. Koko otokseen (2000 vastaajaa) perustuvien prosenttiosuuksien luottamusvälit ovat välillä +/- 2,2 prosenttia mainituista luvuista. Pelkästään alustatyöntekijöistä laskettujen prosenttiosuuksien luottamusvälit ovat +/- 5,7 prosenttia.

Huomio 3: Isossa-Britanniassa kysely tehtiin myös kasvokkain ja Sveitsissä puhelimitse, jotta voitiin arvioida kyselytutkimuksen toteutustavan vaikutusta tuloksiin. Tulokset olivat laajalti yhdenmukaiset internetissä tehtyjen kyselytutkimusten kanssa. Ne erot, joita tutkimustuloksissa oli, syntyivät vääjäämättä verkkokyselylomakkeen muuntamisesta kasvokkain tai puhelimitse tehtäviksi haastatteluiksi.

Hertfordshiren yliopisto, Foundation for European Progressive Studies (FEPS), UNI Europa ja muut organisaatiot eri puolilla Eurooppaa toteuttavat yhteistyössä tutkimushanketta, jonka tavoitteena on selvittää alustavälitteisen työn lisääntymisen laajuutta ja vaikutuksia ja muodostaa nykyistä kattavampi kokonaiskuva digitaalisten töiden markkinoista Euroopan unionin alueella.

Toistaiseksi on julkaistu Ison-Britannian, Ruotsin, Alankomaiden, Itävallan ja Saksan (tutkimukset tehtiin vuonna 2016) sekä Sveitsin ja Italian (vuonna 2017) tutkimusten tulokset.

Suomea koskeva tutkimus toteutettiin yhteistyössä Kalevi Sorsa -säätiön ja Palvelualojen ammattiliiton PAMin kanssa. Suomessa Ipsos MORI ja yhteistyössä sen kanssa Fulcrum, CINT ja Userneeds toteuttivat verkkokyselytutkimuksen, johon osallistui Suomessa 2000 ikäryhmään 18–65 kuuluvaa aikuista. Vastaukset kerättiin 6.–13. joulukuuta 2018. Kootut tiedot painotettiin iän ja alueen suhteen niin, että ne vastaavat Suomen ikäluokkiin 18–65 kuuluvaa aikuisväestöä. Ipsos MORI vastasi vain kenttätyöstä ja tietojen keräämisestä. Hertfordshiren yliopisto vastasi tulosten analysoinnista, raportoinnista ja tulkinnasta.

Väestömäärän arviot perustuvat vuoden 2017 lopun 18–65-vuotiaiden suomalaisten määrästä esitettyyn arvioon, joka oli 3 341 834. Tutkimuksen prosenttiosuudet ovat osuuksia tästä luvusta.